

Vergaderjaar 2013–2014

31 985

Buitenlands beleid en handelspolitiek

Nr. 21

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 september 2014

Sinds 2009 onderhandelen de Europese Unie (EU) en Canada over een vrijhandelsakkoord (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*, CETA).

Op 18 oktober 2013 bereikten de EU en Canada hierover een politiek akkoord. Sindsdien zijn de laatste openstaande technische details uitonderhandeld. Begin augustus is hierover overeenstemming bereikt. De geconsolideerde concepttekst van het akkoord is gedeeld met de lidstaten. Deze brief informeert uw Kamer over de vervolgstappen en het verloop van de goedkeuringsprocedure.

Vervolgstappen

Het streven van de Europese Commissie is om de tekst binnenkort te paraferen. De Europese Commissie kan als onderhandelaar namens de EU zelfstandig de voorliggende tekst paraferen en daarmee de onderhandelingen afronden. De Raad besluit vervolgens op voorstel van de Europese Commissie over de ondertekening namens de EU en een eventuele, gehele of gedeeltelijke, voorlopige inwerkingtreding.

Gelet op richtsnoeren voor de behandeling van interne Raadsdocumenten¹ en vanwege het niet-definitieve karakter van de documenten, mag de concepttekst nog niet verspreid worden buiten de EU-instellingen. Nederland is hierop aangesloten via het hoog ambtelijke voorportaal van de Raad Buitenlandse Zaken over handel. Openbaarmaking door de EU kan in beginsel op ieder moment na parafering plaatsvinden en is niet afhankelijk van de officiële bekendmaking in het Publicatieblad van de EU. Ik zal er bij de Europese Commissie persoonlijk op aandringen het onderhandelingsresultaat direct na parafering te publiceren.

¹ Richtsnoeren voor de behandeling van interne Raadsdocumenten, Raadsdoc. 11336/11, 9 juni 2011.

Goedkeuringsprocedure

Zoals eerder met uw Kamer besproken, ligt momenteel de vraag voor of vrijhandelsakkoorden tussen de EU en derde landen, waaronder die met Canada, alleen door de EU of ook mede door de lidstaten goedgekeurd moeten worden. Hierover bestaat tussen de lidstaten en de Europese Commissie nog geen overeenstemming. In dit verband heb ik ook kennisgenomen van de brief van 25 juni 2014 die de leden Knops en De Roon hebben opgesteld en die is medeondertekend door volksvertegenwoordigers uit 15 andere lidstaten. In deze brief wordt Commissaris De Gucht verzocht handelsakkoorden als CETA en TTIP te beschouwen als gemengde akkoorden.

Of CETA zal worden aangemerkt als een «gemengd akkoord» of een «EU-only» akkoord, zal van invloed zijn op het verloop van de goedkeuringsprocedure. Een eerste voorstel daartoe zal door de Commissie worden gedaan.

1) «Gemengd akkoord»

Nederland en de meeste andere lidstaten hebben zich op het standpunt gesteld dat CETA een «gemengd akkoord» is. CETA bestrijkt immers terreinen die niet geheel onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen. Dit is met name het geval voor specifieke onderdelen op het gebied van diensten en investeringen. Dit betekent dat het akkoord zowel door de EU, als de lidstaten goedgekeurd zou moeten worden.

In het geval de Europese Commissie tegemoet komt aan de wens van Nederland en de meeste andere lidstaten en daartoe een voorstel doet voor een «gemengd akkoord» dan volgt een voorstel aan de Raad voor een besluit tot ondertekening en voorlopige toepassing van het deel van het akkoord dat onder de competentie van de EU valt. Dit gebeurt op basis van consensus, wat betekent dat alle lidstaten moeten instemmen.

De Europese Commissie doet vervolgens een apart voorstel aan de Raad voor een besluit tot «sluiting» (oftewel ratificatie) van het volledige akkoord. De Raad kan pas instemmen met het besluit tot sluiting na goedkeuring van het Europees parlement en na afronding van alle nationale parlementaire procedures.

2) «EU-only»

De Europese Commissie is van mening dat CETA alleen onderwerpen bevat die onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen. Het is volgens de Europese Commissie dientengevolge niet nodig dat dit akkoord wordt goedgekeurd via de nationale parlementaire procedures van de lidstaten.

In het geval de Europese Commissie een voorstel doet voor een «EU-only» akkoord, dan volgt een voorstel aan de Raad voor een besluit tot ondertekening en voorlopige toepassing van het akkoord. Dit besluit wordt vastgesteld met gekwalificeerde meerderheid dan wel met unanimité². Dit is afhankelijk van wat er in het uiteindelijke akkoord staat.

Vervolgens zal de Europese Commissie een apart voorstel aan de Raad voorleggen voor een besluit tot «sluiting» (oftewel ratificatie) van het akkoord namens de EU. De Raad kan pas instemmen met het besluit tot sluiting van het akkoord nadat het Europees parlement goedkeuring heeft verleend. De stemprocedure in de Raad is wederom afhankelijk van de inhoud van het akkoord.

² Op basis van artikel 207 (4) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Commissaris De Gucht liet onlangs weten CETA of het vrijhandelsakkoord met Singapore aan het Hof van Justitie te willen voorleggen om meer duidelijkheid te krijgen over deze kwestie. Het Hof kan om advies worden gevraagd over de verenigbaarheid van een voorgenomen verdrag met de EU-verdragen. Daartoe behoren ook vragen over de aard van een verdrag: «EU-only» of een «gemengd akkoord». Een verzoek daartoe kan worden gedaan door een lidstaat, door het Europees parlement, de Raad of de Europese Commissie. Het advies van het Hof is bindend, en zonodig moet het voorgenomen verdrag daaraan aangepast worden.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen